

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 2. Maiorem excommunicationem priuare etiam actiua participatione
Sacramentorum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

thunicatione q; non obstante, retinebit habilitate suscipiendi sacramenta, quam baptismalis character indelebilis illi tribuit. Attamen executionem ordinis ignoranter suscepti in excommunicatione, non habet ordinatus: sed statim ac noverit excommunicationem tenetur ab eiusdem ordinis usu abstinere vt per cap. Illorum. De sentent. excommunicationis notat Vgolin. *sub finem sequentis* §. 3. citans alios.

ADVERTE vero iuxta Navar. in Enchir. cap. 27. nu. 239. excusari posse eum, qui (re existente occultissima) ad vitandam gravem infamiam aut mortis periculum, post debitam contritionem, qua probabiliter credat se restitutum diuinæ gratiæ, celebraret aut communicaret. Nam nulla alia ratione valenti eiusmodi periculo obviare, subuenit lex naturalis de fama & vita seruanda. Qua tamen in re valde circumspexit esse oportet: nec in re tanti momenti sibi blandiri; cum non sit dandum sanctum canibus Matth. 7. ille qui habendi sint, tanquam Ethnici & Publicani ex seq. cap. 18.

3. Aduerte præterea, quod vt non est licitum excommunicato sacramenta percipere: ita nec licitum esse illa ei ministrare: vt pluribus aliis citatis docet Vgolinus in eodem cap. 7. §. 1. Patetque ex cap. Excommunicatus, 1. §. Credentes, versus Sane Clerici, De hereticis, & ex cap. Episcoporum, De priuileg. in 6. Excipitur tamen casus, in quo ministrans sacramentum ignorat eum cui administrat esse excommunicatum: aut scit quidem excommunicatum esse, sed is est occultus, & publice petit ministrari sibi aliquod Sacramentum, vt Eucharistiam. Nam ne diffametur, ministrandum est ei: pro quo facit quod Dominus Eucharistiam ministraverit iudæ proditori, quem cognoscebat fumere indigne.

4. Quærenti autem: An si defuerit ignoratio excusans, excommunicatio reddat sacramenta que excommunicatus recipit, inualida nullaque: ita vt debeant iterari. Respondendum est de ceteris quidem Sacramentis certum esse q; exco. nunciatio non reddat ea inualida (qua de re videri possunt Sot. in 4. dist. 22. q. 1. ar. 1. Navar. in Enchir. c. 27. n. 36. Couar. ad cap. Alma mater 1. par. §. 6. n. 5. & 6. & Vgolin. in prius cit. §. 2.) ita vt iteranda non sint si nullus alius obex positus sit in illorum susceptione. De penitentia tamen Sacramento, seu de absolutione Sacramentali aliq; dubitationem esse: de qua quid tenendum sit exposuimus in fine præced. lib. 6. Cui quidem expositioni congruenter, atq; adeo regulæ iuris receptissimæ. Quod pœnæ & odia restringi debeant: tenendum est, eo quod hic dicitur exco. nunciatum passiuæ sacramentorum participatione priuari; indicari non quidem, q; sacramenta que exco. nunciatus receperit sint nulla, sed tantum quod is sub mortali phibitus sit illa recipere: adeo vt mortaliter peccet illa recipiendo, neq; consequatur diuinam gratiam: que est effectus fructusq; potissimus eiusmodi participationis. De qua re Vgolin. in cod. c. 7. §. 3. Vt autem sacramentorum, sic & sacramentalium participatione fructuosa priuatur exco. nunciatus: quia talis spiritualis fructus pendet ex merito & applicatione Ecclesiæ, quæ non intendit, communibus suis suffragiis ipsum iuuare, prout idem author plenius declarat.

Quod tamen est cum aliqua moderatione intelligendum. Si enim excommunicatus talis sit, quem ex priuilegio Concilij Constant. ceteri non tenentur vitare, & aliquis ab ipso tanquam pastore suo debite postulet sacramentum aliquod sibi conferri, potest conferre absque peccato, & irregularitate, vt docet Sotus in 4. dist. 1. quest. 5. art. 6. propos. 6. & dist. 22. quest. 1. art. 4. col. 2. Navar. in Miscell. 47. De oratione, n. 3. & alij quorum meminit Henriquez in 1. par. summa lib. 13. cap. 6. l. v. in margine. Rationes ipsorum sunt: tum quod creditor possit ab excommunicato suum debitum petere, hicque petenti possit solvere sine peccato: tum quod si Parochus Parochiano petenti sacramenta non possit ea conferre absq; peccato, merito ipse à collatione se subtraheret; & ad conferendum, cum scrupulo sollicitaretur ab aliis: quod vtrumque alienum est ab Ecclesiæ mente consulendi timoratis conscientis per ante memoratum priuilegium Concilij Constantiensis. Nec obstat excommunicatum in nullo relaxari per tale priuilegium, vt in eodem exprimitur: quoniam illi in hac re non fauetur in relaxationem, sed in restrictionem: vt cogatur sustinere onus à quo, prætextu excommunicationis poterat se excusare. Aduerte vero talem excusationem à peccato intelligendam esse, de excommunicato per memoratum priuilegium tolerato, quem peccati propter quod excommunicatus est, aliorumque omnium suorum mortalium pœnitet: adeo vt nihil aliud obstat ei quam exco. nunciatio.

6. PORRO quantumcumque Sacerdos sit excommunicatus de numero vitandorum, hoc est, vel sit nominatim denunciatus, vel notorius Clerici percussor, potest, etiam non Parochus, in extrema necessitate, mortis articulo, cum non est alius minister, sacramentum baptismi conferre absq; peccato, ex D. Thoma 3. part. quest. 82. art. 2. et si id non possit (iuxta Syluestrum verbo Excommunicatio tertio in effectu 22.) nisi vt laicus, hoc est, sine solemnitate; cum id sufficiat ad satisfaciendum necessitati. Potest etiam pari ratione, dare absolutionem sacramentalem, prout exposuimus in lib. 1. cap. 7. sub initium.

7. Si quis quærat, an excommunicatio maior non tantum faciat vt mortaliter peccet excommunicatus Sacramenta conferendo: sed etiam vt collata sint inualida. Respondetur cum Couarruua in citato num. 5. & sequentibus, atque ex aliis quorum meminit Vgolinus *tabula prima cap. 13. num. 16.* si non sit aliunde impedimentum, Sacramenta collata ab excommunicato, esse valida. Pœna enim Ecclesiastica non est, vt Sacramenta ab excommunicato vel suscepta, vel collata irrita sint; sed vt licite & absque peccato suscipi aut conferri non possint; excepto tamen penitentia Sacramento, quod in conferente requirit iurisdictionem, iuxta illud Concilij Tridentini, sess. 14. cap. 7. Verissimum esse synodus hæc confirmat: nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert in quem ordinariam aut subdelegatam non habet iurisdictionem. Iam excommunicatus, qui est de numero vitandorum, caret omnino, si non iurisdictione, saltem vsu iurisdictionis, iuxta cap. Ad probandum, De sententia & re iudic. Et ratio est ex Diuo Thoma in 4. distinct. 18. quest. 2. artic. 2. quest. innc. quia non potest iurisdictione vt nisi communicando eum iis, quos vitare aut à quibus vitari debet ex præcepto Ecclesiæ. Proindeque impensa ab ipso absolutio nulla est: quod expresse tenent Navar. in Enchir. cap. 9. num. 6. Med. in Cod. De Confess. quest. 22. Couar. in citato §. 6. num. 7. conclus. 6. Vbi eam esse sententiam omnium annotat. Addens in sequenti conclus. septima id procedere etiam si Pœnitens ignoret se taliter excommunicato confiteri; adeo vt postquam habuerit eius rei notitiam teneatur iterare confessionem. Pro cuius limitatione vide dicta in libro primo cap. 10. num. 116. & 117. ac excipe articulum mortis: in quo impensa absolutio etiam ab excommunicato vitando, valida est, prout Navar. in Enchir. cap. 27. num. 271. vers. 7. bene deducit ex eo quod in Concilio Trident. loco citato generaliter & absque exceptione dicatur in Ecclesia Dei semper custoditum fuisse vt nulla sit reseruatio in articulo mortis, ideoque omnes Sacerdotes, quoslibet pœnitentes à quibusvis peccatis & censuris absolueret posse. Inde enim patet vt præceptum de non furando, sic præceptum de non vitando iurisdictione,

CAPVT II

Maiorem excommunicationem priuare etiam actiua participatione Sacramentorum.

SVMMARIVM.

- 5 Non esse licitum excommunicato administrare sacramenta; cum qua moderatione sit accipiendum.
 - 6 Quatenus possit excommunicatus etiam non toleratus, sacramenta conferre.
 - 7 Collata ab eodem sunt valida, excepto penitentia sacramento, extra mortis articulum collato.
 - 8 Obseruandum de sacramento Ordinis collato ab exco. nunciato.
5. DE hac priuatione constat ex cap. Illud, §. Licet, De Clerico exco. nunciato. ministr. & ex cap. Engeltrudam; q. 4. & per rationes quas habet Vgol. De censuris *tab. 2. cap. 7. §. 4.* Quo fit vt excommunicatus peccet mortaliter administrando sacramenta, prout expresse Couar. ad cap. Alma mater 1. par. §. 6. num. 5. & post ipsum atque alios Vgol. in cit. §. 4. nu. 4.

non obligare in extre. necessitate. Pro qua re faciunt tradita per Couar. ad cap. Alma mater, 1. par. §. 6. num. 8.

8. De sacramento. Ordinis illud peculiariter occurrit hoc loco obseruandum cum Couar. in *preceden. num. 6.* & aliis, quorum meminit Vgolinus *lib. 2. cap. 7. §. 4. sub finem*: quod et si collatum ab Episcopo excommunicato sit validum, imprimaturque characterem: eum tamen qui illud suscipit, siue sciat, si ac ignoret collatorem excommunicatum esse, suspendi ab illius executione donec dispensationem sit consecutus: quam solus Papa dare potest si sciens, aut per ignorantiam crassam susceperit. Si autem per ignorantiam probabilem, à proprio Episcopo; qui in eo actu minime deliquerit. Ita Couar. ibidem: pro eo que est textus in cap. Cum illorum, §. final. De sent. excommun. & in cap. tam primo, quam vltimo. De eo qui Ordinem sartiue suscepit. Procedit autem iuxta Nauar. in *Enchir. cap. 27. num. 241.* cum collator ipse est ex illis excommunicatis qui vitari debet: quia communicatio cum aliis permittitur, etiam in diuinis, per Extrauag. Ad cuitanda, de qua dicemus in cap. vltimo.

CAPVT III.

Priuare item passua participatione communium precum Ecclesie.

S V M M A R I V M.

9. *Qua dicuntur communis Ecclesie preces quibus maior excommunicatio priuatur.*
10. *Difficultas, an excommunicatus per resipiscentiam, antequam absoluitur, sit particeps precum Ecclesie.*
11. *Pars negans probabilior.*
12. *Quomodo Ecclesia in die veneris sancto orat pro hereticis & similibus: & quod Ecclesie preces facte per ministros peccatores non careant fructu.*
13. *Excommunicatus per penitentiam restitutus diuina gratia, non priuatur fructu sacrificij Missae.*
14. *Oblationem excommunicati non licet admitti.*
15. *Exceptiones quas id patitur.*
16. *De eo quod excommunicatus prohibetur sepe iri in loco sacro.*
17. *De pollutione Ecclesie per excommunicati in ea, & vlturam, & de eiusdem reconciliatione.*
18. *De celebrante in Ecclesia taliter polluta: aut donante excommunicatum Ecclesiastica sepultura.*
19. *Excommunicatio lata in sepelientes in loco sacro excommunicatum.*

9. **E**CCLISIA Catholica sua membra fouet, & ab iniuriis hostium protegit, non modo Sacramentorum vsu, sed etiam precibus. Sicut ergo communis consensus est, excommunicationem maiorem priuare Sacramentorum participatione tam actiua quam passiuam: sic etiam est, *quemadmodum habet Couar. ad c. Alma mater prima par. §. 6. n. 2. propof. 2.* priuare participatione earum precum quas factas per Clericos, vt ministros suos publicos, Ecclesia Christi fidelibus tanquam membris ex quibus coalescit, inrendit communiter applicari, siue in celebratione Missae, siue in publica persolutione aliorum diuinorum officiorum, siue in publicis supplicationibus, quas vocant processiones. De qua re late in citato §. & duobus preced. Couar. ac post ipsum Vgolinus *tab. 2. cap. 9.* Intellige vero cum ipso Couar. & aliis quos commemorat in *sequenti §. 7. num. 5. conclud. 2.* si excommunicatio iusta sit: vel vt clarius loquitur Richardus in *4. distin. 18. artic. 7. quest. 2.* iusta de causa inflicta sit. Iniusta enim de causa inflicta, non excludit ab ea generali Ecclesie intentione, quae est secundum arbitrium Dei, non secundum arbitrium, & errorem hominum, ex capite. Illud plane, ii. *quæst. 3. tertia.*

10. Quod si quis opponat fieri posse vt excommunicatus resipiscat à peccatis, & per contritionem restituatur gratia Dei antequam ab excommunicatione, *etiam iusta*, absoluitur, vt dicitur vt tanquam Dei amicus, ac secundum Deum, membrum viuam Ecclesie, particeps sit bonorum operum eiusdem Ecclesie. Respondendum est duobus modis (quam distinctionem ex D. Thoma, Adriano & Palud. usurpat Co-

uar. in *cit. §. 6. num. 1.*) aliquem esse posse participem bonorum operum quae sunt in Ecclesia. Altero ex quadam natura rei: nempe quod tanquam viuam Ecclesie membrum idoneus sit ad participandum bonis, quae mutuo quodam influxu membra Ecclesie censentur sibi inuicem communicare hoc nomine, quod iusti, eo quod iusti sint, facilius impetret, & citius exaudiantur à Deo propter alios, cum quibus charitate & amicitia coniunguntur. Altero modo ex intentione Ecclesie: quae preces suas per ministros suos communi nomine fidelium ita fundit, vt non intendat ipsis omnibus applicare earum fructus. Quiquidem sunt: tum satisfactio nis pro peccatis eorum qui iam restituti sunt diuinæ gratiae: tum impetrationis auxilij ad sanctam conseruationem, & ad defensionem aduersus Demonomum incursum, etiam eorum qui adhuc sunt in peccato, atque ad ipsorum conuersionem. Atque isto modo contingit vt precibus Ecclesie priuatur excommunicatus maiore excommunicatione: quia non intendit Ecclesia, vt is ex talibus precibus fructum vllum percipiat. Quod quidem iacturam damnumque illi adferre, dubium non est consideranti, quod superfluum esset peculiari intentione: pro aliquo orare, nisi fructum maiorem perciperet ex precibus factis, quam non factis ipsius intentione.

Quidquid igitur dicat Couar. in *eodem §. 6. num. 4.* (vt ad rem veniamus) tenendum est cum Soto in *4. dist. 22. quest. 1. art. 1.* prout tenet Suarez *tom. 5. in 3. par. D. Thoma, disput. 9. sect. 3.* per resipiscentiam sine absolutione, excommunicatum non restitui communium precum Ecclesie participationi, qua per excommunicationem priuatur. Idem satis aperte deducitur ex cap. Cum desideres, & ex cap. Sacro De sentent. excommun. & apertius ex cap. A nobis 2. eod. tit. vbi hæc ratio tangitur: quod per penitentiam tollatur contumacia culpa, non autem vinculum excommunicationis, propter eam ab Ecclesia iniectum: quod debet tolli ab ipsa Ecclesia, quæ illud iniectum. Istudque procedit quantumcumque excommunicatus iurauerit se Ecclesie obtemperaturum: & parti satisfacturum: imo resipia satisfecerit vt recte Vgolinus notat De censuris *tabul. 2. cap. 6. num. 5.* per citat. cap. Cum consideres, & rationem propositam. Neque vero vlla est in ea remissio Ecclesie, quantumcumque excommunicatus resipuerit, & Dei amicus sit: sicut nec in supplicio quo afficitur homicida, postquam per cordis contritionem consecutus est à Deo veniam. Quae de re plenius Suarez in citata *sect. 3.*

ADVERTE autem ex D. Thoma in *4. dist. 18. quest. 2. art. 1.* ad 1. Ecclesiam orare quidem in die veneris sancto, pro hereticis, schismaticis, iudeis, & Paganis, non tamen orationibus institutis ad fouenda sua membra: sed aliis, quas pro exteris fundit, vt diuina maiestas dignetur eos ad penitentiam & veritatis notitiam adducere. De qua re in sequen. cap. 12. *lectio 2.*

ADVERTE etiam preces communi nomine Ecclesie factas, etiam per malum ministrum, esse semper cum fructu: quoniam eadem Ecclesia semper est in gratia. Neque obest malitia ministri: sicut nec malitia ferui, per quem bonus dominus dat propter Deum elemosynam, impedit huius meritum.

ADVERTE tertio excommunicationem non priuare fructu sacrificij Missae, excommunicatum per penitentiam diuinæ gratia restitutum, sicut priuat fructu communium precum: quia enim sacrificium Missae effectum habet tantum in iis qui per fidem & charitatem Christo vniuntur ex D. Thoma *3. par. q. 79. art. 7. ad 2. fit vt sicut excommunicatus, non ob excommunicationem, sed ob peccatum propter quod in eam incurrit, priuatur charitate: ita etiam priuatur fructu sacrificij Missae: ille vero omnis qui in charitate est, participet eo fructu quantumcumque sit excommunicatus: quod Couar. expressit ad cap. Alma mater *par. 1. §. 6. num. 2.**

ADVERTE quarto, huc reduci posse, quod habetur ex cap. Sacris, De sentent. excommunic. & bene tractatur ab Vgolino De censuris, *tab. 2. cap. 9. §. 4.* Ecclesie ministros non debere accipere oblatum ab excommunicato, vt diuina officia pro ipso faciant. Quod idem author post alios per ipsum citatos, docet procedere, etiam si non ille, sed alius pro illo offerat: quia qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.

Item